

Andris Ločmelis

Metodiskais materiāls

“Saksofona skaņas radīšana”

2016

Mūzikas radīšana, atskaņošana un klausīšanās ir iespējama pateicoties muzikālajai pieredzei.

Kaut gan mūziku uztver tikai caur skaņu un klausīšanos, tomēr šī pieredze ir universāla tāpēc,

ka cilvēks tajā tiek iekļauts veselumā – tās veidošanā piedalās ķermenis, jūtas, prāts un dvēsele.

Muzikālās pieredzes veidošana tikai ar mūzikas atkārtotu klausīšanos ir nepietiekama. Pilnvērtīga

muzikālā pieredze ir saistīta ar praktisku darbošanos mūzikas radīšanā un atskaņošanā. Cilvēks

no vissenākajiem laikiem muzikālās pieredzes veidošanā, saglabāšanā un tālāknodošanā ir

izmantojis dažādus instrumentus – cilvēka balsi, sitamos, stīgu, pūšamos, kā arī vēlāk radītos

taustiņinstrumentus. Cilvēka dzīve un mūzikas kultūras pastāvēšana mūsdienās bez tiem nav

iedomājama. Lai instrumenti skanētu skaisti un skanīgi, nepieciešams ieguldīt ilgstošu un pacietīgu

audzēkņa un skolotāja kopīgu darbu.

Pamatprincipi:

1. Pareiza elpošana.

- 1.1. Elpojot netiek pacelti pleci, kas ir tipiskākā kļūda.
- 1.2. Elpojot ir jāpiepilda plaušas ar gaisu, lai rastos sajūta, ka vēders arī ir pilns ar gaisu.
- 1.3. Visvieglāk to ir pārbaudīt apsēžoties krēslā pēc iespējas slīpāk.

2. Pareiza mutes un lūpu nostādīšana spēlei.

- 2.1. Mutei jābūt dabīgā stāvoklī, kā sakot burtu "A".
- 2.2. Apakšējā lūpa kalpo kā spilvens saksofona iemutnim spēles laikā.
- 2.3. Aukšējā lūpa noslēdz iemutni no augšas, lai gaiss nepūšas gar malām.
- 2.4. Augšējie zobi jānovieto uz iemutņa.

3. Pareiza gaisa izpūšana saksofonā.

- 3.1. Gaisa pūšana ir salīdzināma ar balona piepūšanu. Pūšot saksofona iemutnī, būs jūtama neliela pretestība. Pretestība ar laiku pāries, kad plaušas tiks regulāri trenētas.
- 3.2. Gaisu no plaušām izpūš brīvi bez slodzes, lai nereibtu galva. Gaisu ievelk plaušās regulāri, atkarībā no skaņdarba tempa. Jo lēnāks temps, jo biežāk jāvelk gaisss. Pareizi būtu gaisu vilkt ik pa 2, 4, 8 vai 16 taktīm, atkarībā no tempa. Šo izvēlēto elpas ritmu vajadzētu izturēt visu skaņdarbu. Zemākās skaņas prasīs vairāk gaisa patēriņu.

Andris Ločmelis